

Pod nevidnim oblakom

Kamišibaj po 11. marcu: med izobraževanjem o nevarnostih naravnih nesreč in spominskim obeležjem

Veliki potres na jugu Japonske, cunami in jedrska nesreča 3. marca 2011 niso bile prve velike nesreče, ki so prizadele Japonsko, a so kljub temu širše znane kot najhujša katastrofa na Japonskem po drugi svetovni vojni. Več tisoč ljudi se je moralo spoprijeti s travmatičnimi posledicami razdejanja, o svoji izkušnji pa so hoteli spregovoriti tudi prihodnjim rodovom. Da bi lažje prebrodili travmatične dogodke, so se številni preživeli zatekli k umetnosti in kulturi. Med umetniškimi oblikami, po katerih so posegali, je bil tudi kamišibaj, japonsko papirnato gledališče. Prispevek prinaša analizo načinov uporabe kamišibaja po marčevski nesreči in pokaže, da se je kamišibaj uporabljal kot orodje za posredovanje izkušenj in kot mehanizem, ki je preživelim omogočil, da predelajo travmatične dogodke in odkrito žalujejo. S katastrofo povezani kamišibaji tako ne ustrezajo uveljavljeni tipologiji papirnatega gledališča, ampak predstavljajo hibridno obliko med praksami spominjanja in izobraževanjem o nevarnostih (naravnih) nesreč v smislu tradicionalnega izobraževalnega kamišibaja. V zaključku zato predlagam nov termin *kamišibaj spominjanja* (*kataritsugi kamishibai*), saj poudarja specifične lastnosti tovrstne oblike kamišibaja.

Ključne besede: kamišibaj, japonsko papirnato gledališče, izobraževanje o nevarnostih (naravnih) nesreč, spominjanje, 11. marec, veliki potres na jugu Japonske, cunami, sevanje
